

Tednik

Učiteljski Tovariš.

Glasiilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 27.

V Ljubljani, 5. malega srpana 1907.

XLVII. leto.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja vsak petek. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrť leta 2 K. Posamezna številka 16 h. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Idriji. Naročnino prejema Francišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Za oznanila je plačati od dvostopne petit-vrste po 20 h, če se oznanilo tiska enkrat; po 18 h, če se tiska dvakrat, in po 16 h, če se tiska trikrat; če se večkrat tiska, znaten popust. Oznanila sprejema „Učiteljska tiskarna“. Priloge poleg poštnine 6 K.

Nekatere temne strani domačega kroga*).

(S posebnim ozirom na zdravstvo.)

Zdrava duša v zdravem telesu. Važni izrek starih Rimljanov resno upoštevajoč, so uvedle višje šolske oblasti mnogo koristnega, da privedejo zdravstni položaj šoloobiskujoče mladine na kar možno visoko stopnjo. Omenjam naj le temeljito prizadevanje za zdrave učilnice, razne ukaze glede snažnosti, nujno priporočanje telovadbe in kopališč.

Malo premalo pa je bilo doslej zanimanja za stanovanja šolo obiskujočih otrok. Dočim sem imel kot dijak pogosto priliko opazovati nenadne pohode srednješolskih profesorjev v svrhu vizitacije stanovanj, nimamo ljudski učitelji nikakega tozadevnega posebnega navodila.

Letos sem posetil več bivališč črnovrškega šolskega okoliša. Pridem do prve hiše neke vasi. Od zunaj je bila še dokaj lična. Ko pa vstopim v ilovnato vežo, zagazim v — gnojnico. Poslopje stoji namreč ob hribu, in voda vdere ob dežju v hlev, iz hleva pa teče umazanost v vežo — in dalje.

Na mali, umazani in po človeški potrebi smrdeči postelji je jokalo bolno dete. Poleg njega je stala starejša sestra. — vsa krastava, vrhutega pa še umazana od nog do glave. V kotu je razširjala neprijetne duhove nočna posodica, okna pa so bila zabito zaprta. Seveda sem mogel vztrajati v stanovanju, kjer prebivajo starši z otroki dan za dnevom, le nekaj minut.

Bližal sem se sosedu. Po gnojišču, ki je bilo pred hišo, sem dospel v temno vežo, v nji je poskakovalo dvoje praseta. Vprašal sem po starših; rekli so mi, da imajo opravke v hlevu. Iz veže so držala vrata naravnost v hlev. Kakih 10 živinčet sem videl stati v gnoju malone do kolen, dlake pa so se držali številni posušeni odpadki. Gospodar me je odvedel v prostrano, a nad vse zanemarjeno sobo. V kotu je bila velika razkopana peč, okoli nje klop, pod njo pa je gnilo kakih 20, večinoma nerabnih črevljev. Po stenah je žalovalo nekaj malo nekusnih podob, okrašenih z gosto pajčevino. Na žreblju je prodajal dolg čas dolg rožni venec s skoraj lešnik debelimi jagodami, v kotu pa sem videl raztrgane šolske knjige, vse, kakor na razvalinah jeruzalemskega mesta. Na oknih par loncev lepih cvetic, a med njimi polno dolgih ženskih las in grdoumazan glavnik, ki so ga uporabljali, po vnanjosti sodeč, za čiščenje goveje in človeške družbe. Ponudili so mi kruha in vina. Seveda sem prijazno ponudbo iz lahko umljivih vzrokov vljudno odklonil, ker bi bil sicer zavzel moj želodec kako neprijetno nenormalno ležo.

* Na ta članek posebno opozarjamo deželno zdravstveno oblast.

Uredništvo.

Mnogo hiš sem zapazil brez stranišč, precej tudi brez dimnika i. t. d. Da manjka prvih, je pač vzrok zanikrnost gospodarjev, ki menijo, da so bogvekej na boljšem, ako prihranijo par desak več. Potreba stranišč je nujna iz npravstvenih in zdravstvenih ozirov. Kaj si morajo misliti otroci, ko vidijo napol oblečeno človeško podobo stati sredi kakega gnojišča?! In pozimi! Kako nevarno je razgretemu človeku postajanje izven gorke izbe na mrzlem zraku. Izgovor, da se lahko uporablja v gotove namene tudi živinski hlev, pač ne velja. Živina mora živeti v dobrem zraku in v čednem hlevu. Slab gospodar, ki nosi gnoj k živini in ne — narobe.

Kar se tiče dimnikov, bo menda kmalu boljše. Glavarstva so v tem oziru precej odločna; da imamo vendar še nekaj hiš brez koristne naprave, leži precej krivde na naših županskih uradih, ki so baš v tem oziru mnogokrat jako prizanesljivi. Velikemu številu imenovanih važnih zastopstev po kmetih so namreč vzlic novodobnemu napredku socialne reforme — španske vasi ali pa vsaj — deveta briga.

V neki hiši sem dobil osem oseb, pa samo dve postelji. Vprašam kako leže. Oče in mati skupaj na eni, trije na drugi postelji, ostalim pogrnuemo po tleh, pozimi pa ležimo skoraj vsi na peči. Na vprašanje, kolikokrat se preoblečejo, mi povedo, da le enkrat v mesecu, vselej tudi ne, navadno ob večjih praznikih. V kotu za posteljo je ležal kup neznansko umazanega perila. Otroci so bili raztrgani, po vratu jako popikani od — bolh. Odraslim so viseli okoli vratu škapulirji, nesnažni, kakor bi jih bil kdo ravnokar pomakal v cestnem blatu, mlajši pa so imeli na mastnih vrvicah grdorjaste svetinje, in njih vtiski so se poznali na mladi koži. — Na steni sem zapazil lepo, a popolnoma zanemarjeno posodico z blagoslovljeno vodo, ki pa ni spominjala po ničemur več na prvotno tekočino. Čul sem, da dajejo to umazano tekočino piti tudi otrokom, kadar čutijo bolečine v trebuhu. Iz hiše sem odnesel neprijetne spomine v podobi dobroznanih živalic, ki so mi domov prišedšemu, delale še pozno v noč bridke ure.

Seveda ni bilo povsod tako, kakor sem navedel v predstojajočih slučajih. Videl sem precej prav vzorno urejenih gospodarskih poslopij z modernimi živinskimi hlevi in drugimi koristnimi napravami.

Dolžnost občine bi bila skrbeti, da bi bile novozidane hiše kolikor mogoče dobro urejene. V nobeni soseski naj bi ne manjkal zdravstveni odsek občinskega odbora, ki bi bil pomnožen tudi z drugimi večšimi osebami, predvsem z učiteljem in dušnim pastirjem. Ta odsek bi nadzoroval vsako leto vsaj enkrat vsa

stanovanja; imel naj bi tudi besedo vselej takrat, kadar bi šlo za kako stavbeno dovoljenje. Učiteljevo krepko delovanje med ljudstvom pa naj bi privedlo zanikrno starše in gospodarje posebno potom roditeljskih večerov na potrebno stopnjo izomike ter naj bi jim podalo vse one lepe lastnosti, ki so bistvo vzornega in prijetnega življenja v domačem krogu.

Nadučitelj Fran Silvester.

O celibatu učiteljic.

„Kaj ne, naredili ste račun brez krčmarja! . . .“

S temi krilatimi besedami sem bil sprejet, ko sem prosil osebnost za dovolitev ženitve. In s temi besedami me je pozdravil človek, ki bi moral vedeti, da se prosečega človeka ne sme prijeti za vrat, mu zapreti sapo in ga namočiti v gnojnici, v kateri se mora udušiti sam in z njim tudi ona, ki je grešila, ne oziraje se na lepo zavite paragrafe, ki govore o celibatu učiteljic.

To je žalosten odlomek iz mojega žalostnega dnevnika.

Nisem menil, da se še kdaj povrnem k njemu. Gotovo se tudi ne bi, da mi ni dal povod k temu uvodni članek 20. številke „Učiteljskega Tovarisa“ z dne 17. velikega travna 1907.

Hermina Berkičeva, ne poznam Vas! . . . Angelina Novotnjevica, tudi Vas ne poznam! . . . Toda § 152. mi priča, da smo si po mislih o njem in enakih paragrafih sorodni! . . . In meni se vidi, da velja ta sorodnost več nego ona po krvi! Pozdrav Vama v imenu onega, ki je ustvaril ljubav in postavil zakrament sv. zakona!

In s tem prehajam k stvari sami.

Možakarji se kaj radi bijemo ob prsa in kličemo: „Enakopravnost vsem!“ — Toda kadarkoli pridemo do pogovora, bodi li učiteljica mati ali ne, končamo navadno z ozkosrčnim: „Ne!“ In zakaj? Zato, ker nič ne mislimo. V eni sapi trdimo, da učiteljica kot mati ne more izpolnjevati svojih dolžnosti v šoli. V isti sapi pa zahtevamo od nje popolno poznanje otroške individualnosti.

Pa idimo dalje!

Ali se v družini ne uživi učiteljica v individualnost otrokovo bolj nego pa v svoji samotni celici, v kateri sanja sen za snom in katerih se ji ne uresniči niti eden v tem resnem da-

našnjem življenju? Tovariši, roko na srce in recimo enoglasno: „Da!“ — Saj smo vsi enaki. Če to ni res, je res vsaj to, da je potemtakem tudi naše delo polovičarsko. Tudi oče mora biti v šoli in — doma.

Vem, da resnica bode, toda enkrat jo moramo povedati, da se razumemo.

Vem, da bo trdil marsikdo: „Saj jaz nisem nasproten temu, da bi se učiteljice močile!“ Čast vsem tistim. Toda verujte mi, da med nami žive tovariši, ki so zagrizeni nasprotniki učiteljičnim ženitvam. Da, med nami so ljudje, ki bi pobrali prvi kamen in ga vrgli na grešnico iz Magdale. Pa ne le učiteljicam, temveč tudi nam učiteljem so ti ljudje gorki. In kadarkoli se predrzneta učitelj in učiteljica občeovati prijateljski, sta ljudem, ravnokar omenjene vrste, očitna grešnika. Le roko na srce in „Mea culpa!“ naj poreče vsakdo izmed onih, kogar zadenejo te bridke, a odkritosrčne besede.

Moral! . . . Ugled! . . .

Pojdite se solit s takimi in enakimi izgovori! Morale in svojega ugleda ne rešimo, ako teptamo drug drugega. Sami sebe moramo spoštovati v prvi vrsti in potem šele nas bodo spoštovali drugi. Citat, ki sem ga navedel v začetku teh vrstic, priča dovolj, da nas ne spoštujejo niti oni, ki bi nas morali v naših težnjah podpirati in nas ščititi v naših socialnih borbah. Podpirati? Ščititi? Zasramujejo nas in nič drugega! . . . Kaj hočemo torej zahtevati od naših nasprotnikov!

Zato pa deremo v propad.

In če si ne pomagamo sami, drugi nam ne bodo. Spoznavajmo svoje težnje. Spoznavajmo same sebe in dajmo tudi svojim tovarišicam to, kar jim gre. Podpirajmo jih v boju, ki ga razvijajo prej ali slej. Ali ni smešna dovolitev ženitve samo med učiteljstvom? Ali živimo v kastah? In ni še smešnejša popolna prepoved ženitve? Ali se je ženska s tem, da se je poučiteljčila, res že zapisala med vestalke?

Žena je možu enaka. Duševno ga mnogokrat celo nadkričuje. Telesna moč pa je veljala nekoč, a danes velja samo duševna. Proč z vsemi predsodki. Bodimo pravični. Vsakemu svoje. Če smo svobodni mi, zakaj bi ne bile naše tovarišice!

In verujte mi, da ima politiška nezrelost našega ljudstva nekaj izvora tudi v sponah, v katere ravno mi sami vklepamo drug drugega tako radi. Domači boj je najhujši boj. In tova-

Blaž Kropelj.

Venit mors velociter,
rapit nos atrociter,
nemini parctur.

Tiho kakor tat se je prikradla kruta smrt v ljubko domovanje predragega nam tovariša. Z neprizanesljivo svojo šrbavo koso je gulila po njegovi sicer krepki niti življenja tako dolgo, da je dosegla svojo žrtev.

Onemel, strt leži v svoji krsti on, na katerega korenjaški postavi se je divilo naše oko, on, katerega izpodbudni besedi smo bili vedno radi poslušni.

Neumorno delaven si ni privoščil počitka sam, ker ga je v sredi vzvišenega delovanja prehitel angelj smrti, vročujoč mu palmo mučeništva.

Izgubila je v njem gospa soproga ljubečega moža, edina hčerka dobrega očeta, šolska mladina vzornega vzgojevalca, učiteljstvo neustrašenega, izkušenega prvoboritelja, občina modrega svetovalca in vesoljstvo koristnega člana človeške družbe.

Porodivši se leta 1844. v prijaznih Zvečah, blizu starodavnih Konjic, se je rajni posvetil z vso vnemo strokovnim študijam vzgoje.

Kot 17 letni mladenič je nastopil z letnimi 24 gld. svojo prvo službo kot konkordatni „Gehilf“ v Polskavi.

Tam je izpolnjeval svoje težavne stanovske dolžnosti in izpolnjeval svojo vedo s tako marljivostjo, da je bil pohvaljen. V priznavanju tega mu je poslal labodski knezoškofijski ordinarijat dekret za Muto in povišal dohodke na letnih 36 gld.

Tukaj je sedel kot osemnajsti član sedemnajstero-glave družinice svojega mojstra pri bednem vsakdanjem kosileu. — Vendar pa si je vedel pridobiti zadovoljnost ne le svojih predpostavljenih, ampak celo Mutljanov. Težka je bila ločitev, ko ga je labodski knezoškofijski ordinariat l. 1868. odpustil iz svojega področja na Zidan most. Kamor se je blagi pokojnik preselil kot šolski voditelj.

Od l. 1868. pa do svoje smrti, torej celih 39 let je služboval pokojnik na Zidanem mostu v izpodbuden zgled in posnemno, neumorno delujoč, ter odgojil marsikaterga značajnega moža v čast in korist mili domovini in domačemu kraju.

Vrline njegove priznavajoč, so ga volili tovariši l. 1874. svojim zastopnikom v okr. šol. svet in delegatom k dež. učit. skupščinam, koder je v prid šoli in ljudstvu neustrašeno in moško poudarjal in branil šolske obče in stanovske koristi.

rišice naše so nam in nam morajo biti sestre. Obratno pa tudi velja. Tovariši, zavzemimo se tudi mi zanje. Če mi ne učakamo hvaležnosti v solnčnem svitu, morda pa nam posije kot večerna zarja na naše gole, osivele glave. In tudi večerna zarja je lepa. Kdo je ne bo vesel! Tudi političkih spon se ne otresemo mi sami. Gotovi ljudje so jih nadelj že našim prednikom. Navada pa je železna srajca!

Verujte mi, da se potopimo v klerikalizmu prej ali slej tudi mi sami, ako ne bomo imeli za seboj ženstva, enakega nam v vsakem oziru. Mi delamo samo pot! — Moč, ki stare spon suženjstva, tiči v zarodu, kakršnega more roditi samo razumna in svobodna žena. Ozrite se v zgodovini kamorkoli hočete povsod dobite potrjeno to mojo trditev.

In zato kličemo še enkrat: Razmišljajmo o tem in delujmo na vso moč, da se odpravijo enkrat za vselej paragrafi, ki govorijo o celibatu učiteljic! To je nezmysel, ki nasprotuje duhu časa. —

V to pomoči pa morete največ tovarišice, ve same. Ali ni v Vas nič Hermin in Angelin? Gotovo! Samo na dan, na dan! Vam samim bo Vaša zmaga v veselje, zavednost, moč in korist.

Za slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Manifestačno zborovanje v Ljubljani.

To zborovanje za slovensko vseučilišče v Ljubljani je krasno uspelo. Velika dvorana v „Mestnem domu“ je bila natlačena polna. Govorili so: sklicatelj g. dr. Gregor Žerjav, gosp. dr. Novak za društvo „Pravnik“, gosp. dr. Ilešič v imenu „Društva slov. profesorjev“ je krasno govoril za slovensko srednješolstvo, g. pravnik Miloš Stibler v imenu dijaštva. Gosp. Stibler je predlagal sledeče resolucije, ki so bile soglasno z velikanskim navdušenjem sprejete.

Na velikem manifestačnem shodu v „Mestnem domu“ ljubljanskem dne 27. rožnika 1907 zbrani Slovenci zahtevajo, da se ugotovi sledečim slovenskim šolskim zahtevam:

I. Nemudoma naj se uvede na šolah vseh strok, zlasti na srednjih šolah po vsem slovenskem ozemlju slovenski učni jezik.

II. Obenem naj se potom zakonodaje zajamči ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani ter naj se izvrše vse za to potrebne priprave.

Inteligenca v Zidanem mostu ga je volila odbornikom v občinski odbor, kjer je 25 let opravljal dostojanstvo blagajničarja in vodil račune.

Dasi v stari šoli vzgojen, je bil vedno prijatelj napredku ter se znal tako vestno izpopolnjevati, da je stal vedno na višku časa kot učitelj.

On ni iskal šumnih veselice, ni vznemirjal občinstva po shodih. Bil pa je tih in skromen in vztrajen delavec za ljudsko prosveto in napredek. Bil je prijazen in ljudomil in vedno pripravljen, pomagati z besedo in dejanjem.

Nam je bil dober zagovornik in zvest svetovalec. Sveto dolžnost vršimo, ako jemljajoč slovo izjavljamo izraz zahvale in spoštovanja. Dičila ga je stanovska zavednost, užival je stanovski ugled, dasitudi mu ni bilo dano doživeti kakršnegakoli vidnega znaka primernega priznavanja za 46 letno vzorno delovanje.

Zato pa je užival blago zavest, da je storil ne le, kar mu je veleval stan, ampak še več, kar je bil storiti dolžan: žrtvoval se je, ne meneč se za svoj telesni blagor!

Solzih oči stoji danes šolska mladež ob grobu svojega ljubljanskega učitelja in vzgojevalca z žalostno gotovostjo, da ga

III. Kot prvi korak k popolnoma slovenskemu vseučilišču naj se ustanovi takoj slovenska pravna fakulteta.

IV. Slovenski narod se pridružuje opravičenim zahtevam bratskega češkega naroda po drugem češkem vseučilišču v Brnu in rusinskega po lastnem narodnem vseučilišču.

Te resolucije se naj sporoče predsedstvu poslanske zbornice kot peticija za gori našete zahteve in potom deputacije c. kr. vladi.

Manifestacija v Gradcu.

Ob velikanskem navdušenju se je vršilo zborovanje dne 24. junija t. l. dopoldne ob 11. uri v „Trgovskem domu“ (Kaufmannshaus) v Gradcu. Udeležili so se manifestacije Slovenci, Hrvati, Srbi, Čehi in Poljaki. Pravnik Stibler govori o slovenski vseučiliški zahtevi, poda kratek pregled dosedanega šestdesetletnega boja in dokaže, da je slovensko vseučilišče upravičena zahteva, da je mogoča in potrebna.

Modroslovec Kelemina govori o slovenskem srednješolstvu in statistično dokaže potrebo slovenskih gimnazij, realk in učiteljskih. Pravnik Puntar predlaga sledeče resolucije, ki so se soglasno sprejele:

I. Slovansko visokošolsko dijaštvo, zbrano na javnem zborovanju v Gradcu dne 24. junija 1907, opozarja visoko vlado, da postavno zajamči izpolnitev sledečih zahtev:

1. Takoj naj se prične s pripravami za ustanovitev popolnega slovenskega vseučilišča v Ljubljani.

2. Slovenska pravna fakulteta v Ljubljani naj se otvori takoj, ker so za to dani vsi predpogoji.

3. V vseh srednjih šolah, gimnazijah realkah in učiteljskih v slovenskih avstrijskih kronovinah se uvede takoj splošni učni slovenski jezik, njihova uprava pa naj se preosnuje tako, da bo odgovarjala dejstvenemu razmerju narodnosti učencev.

4. Ustanovi naj se drugo češko vseučilišče v Brnu.

II. Zborujoči slovenski dijaki v Gradcu prosijo vse slovenske državne poslance, da delujejo najodločneje in z vsem svojim vplivom na to, da se čimpreje uresničijo navedene upravičene zahteve.

Te resolucije se pošljejo vsem slovanskim in socialnodemokratskim državnim poslancem, ministrstvu in predsedništvu državnega zbora.

ne vidi nikdar več in ne sliši njegovih zlatih naukov več iz njegovih resnih ust.

Potrtega sreča gledamo tovariši na krsto stanovsko zaslužnega moža prvoborilca, in s togetopečimi čuvstvi se poslavlja edinica od svojega dobrega zgledega očeta, ki jo je negoval in ljubil kakor zenico svojega očesa.

Kolikorkrat se je vračala na ljubljeno domovanje, je vsa srečna prisluškovala ljubljenim glasovom ljubeznivega očeta. Ali od danes nikdar več!

Blagor mu, kdor zamore iskati in najti utehe ob uri ločitve v svojih dobrih delih, ki ga spremljajo še čez prag večnosti!

Preblagi tovariš! Spavaj sladko spanje pravičnega, snivaj zlati sen po toli nehvaležnem, napornem življenju. Lahka Ti zemljica rodna! A duh neumorne delavnosti Tvoje za narodovo prosveto prevevav bivše Tvoje učence in nas. Živel si in umrl, a nisi umrl, ker duh Tvoj živi v blagih delih in naših srcih! —

Tvojemu speminu: slava!

Češki dijaki v Pragi.

V nedeljo so imeli dijaki češke politehnike v Pragi shod, na katerem je bila sprejeta resolucija glede ustanovitve češkega vseučilišča v Brnu, slovenskega v Ljubljani in maloruskega v Levovu. V drugi resoluciji priznavajo dijaki potrebo italijanskega vseučilišča na Trentinskem. Obe resoluciji sta bili odposlani ministrskemu predsedniku baronu Becku in naučenemu ministru Marchetu.

Manifestacija na Dunaju.

V „Češkem narodnem domu“ na Dunaju se je vršilo dne 27. junija impozantno zborovanje v prilog slovenskemu vseučilišču. Razen dijakov-poročevalcev je govorilo tudi več državnih poslancev, ki so obljubili pospešiti rešitev tega vprašanja.

Sprejeli so resolucijo:

1. Potom zakonodaje naj se takoj zajamči popolno slovensko vseučilišče v Ljubljani.

2. Takoj naj se začne z vsemi, za otvoritev popolnega slovenskega vseučilišča potrebnimi pripravami. Slovenska pravna fakulteta pa se naj otvori takoj, ker so za to dani vsi predpogoji.

3. V vseh srednjih šolah — gimnazijah, realkah in učiteljskih — v slovenskih delih avstrijskih kronovin se uvedi takoj slovenski učni jezik in naj se nastavljajo izključno profesorji slovenske narodnosti.

4. Ustanovi naj se drugo češko vseučilišče v Brnu.

5. Zahtevamo popolno reciprocitetno pravico zagrebške univerze.

Zanimiva je bila zlasti izjava zastopnika čeških socialnih demokratov, ki je dejal, da pojdejo socialni demokrati v vseh kulturnih vprašanjih z nami. V krepkem govoru je obljubil tudi poslanec župan Hribar, da zastavi „Jugoslovanski klub“ vse sile, da se uresničijo naše kulturne zahteve po narodnem šolstvu.

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

Iz Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev.

Za glavno skupščino so nadalje izvoljeni sledeči delegati.

X. Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja ljubljanske okolice: 45. gospodična Jerica Zemljan, učiteljica — Studenec-Ig; 46. Ivan Petrič, učitelj — Rudnik; 47. Avgust Korbar, nadučitelj — Preserje; 48. Fran Lavtižar, nadučitelj — Šmartno pod Šmarno goro; 49. Janko Žirovnik, nadučitelj — Št. Vid nad Ljubljano.

XI. Učiteljsko društvo za goriški okraj: 50. gospodična Amalija Jelšek, učiteljica — Dornberg; 51. gospodična Franja Krajnik, učiteljica — Kanal; 52. Ignacij Križman, nadučitelj — Dornberg; 53. Alojzij Urbančič, nadučitelj — Miren; 54. Fran Leban, učitelj — Trnovo; 55. Rihard Orel, učitelj — Višnjevnik; 56. Jakob Rojic, učitelj — Gradišče. Namestniki: 3. Rudolf Vižintin, nadučitelj — Renče; 4. Urh Pavlica, učitelj — Bukovica; 5. Fran Baša, učitelj — Branica.

XII. Savinsko učiteljsko društvo: 57. Ivan Jakše, učitelj — Vransko; 58. Josip Gosak, učitelj — Št. Jurij ob Taboru. Namestniki: 6. gospodična Julijana Miklič, učiteljica — Gomilsko; 7. gospodična Marija Miklič, učiteljica — Gomilsko.

XIII. Radovljiško učiteljsko društvo: 59. gospodična Ana Zevnik, učiteljica — Gorje; 60. gospodična Ana Božič, učiteljica — Kamna gorica; 61. Ivan Baraga, nadučitelj — Koroška Bela.

XIV. Konjiško učiteljsko društvo: 62. Janko Časl, nadučitelj — Špitalič; 63. Beno Serajnik, učitelj — Konjice; 64. Karel Mravljak, učitelj — Čadramlje.

Za glavno skupščino je zglasil gospod Janko Likar učitelj v Ljubljani, razpravo: „Naše šolstvo“.

Vodstvo Zaveze: Predsednik: J e l e n e.

Kranjsko.

Slovensko učiteljsko društvo za kočevski okraj je imelo dne 13. junija svoj letni občni zbor. Razen Primožičevega referata o avtoriteti je bila na vzporedu tudi razprava o regulaciji učiteljskih plač. Tov. Štefančič je krepko ožigosal škandalozne gmotne razmere ter predlagal resolucijo glede regulacije naših plač. Poročevalec je bil na to soglasno izvoljen za delegata, ki ima zastopati naše društvo na Dunaju. Delegata za „Zavezino“ zborovanje sta tov. Grčar in gđ. Leop. Tomšičeva. V novi društveni odbor so izvoljeni tovariši: Gregorčič (predsednik), Štefančič (podpredsednik), Zupančič (tajnik), Betriani (blagajnik), Št. Tomšič (odbornik).

Štajersko.

Učiteljsko društvo za celjski okraj ima redno zborovanje v nedeljo 7. julija v navadnih prostorih v Celju ob 11. uri predpoldne po nastopnem vzporedu:

1. Zadnji zapisnik. 2. Društvene zadeve in nasveti. 3. Razgovor o zadnjem predavanju tovariša Kvedra. 4. Iz šolske prakse. — Ker se je nadejati več sodružništva iz sosednega laškega okraja je pričakovati obilne udeležbe! — Po zborovanju sestanek v „Skalni kleti“, kjer bo tudi skupen obed.

Prav uljudno vabi odbor

Šaleško učiteljsko društvo je imelo svoje zadnje zborovanje v četrtek dne 6. junija t. l. — če se ne motim — na gori Oljki. To zborovanje je bilo spojeno z izletom, kakor je bila prej obča želja; žal, da je ta želja pri veliki večini tovarišev — prosim zadnja beseda je moškega spola! — izvozenela. Dozdaj sem bil vedno tega prepričanja, da se z izletom spojeno zborovanje tolmači tako daleč, da se ga vsi udje udeležijo kolikor mogoče polnoštevilno. Toda čeprav mi je nekdo nekoč iz gole naklonjenosti hotel dokazati, da ne znam dalje šteti kakor do pet, vendar sem to pot tako približno dognal, da nas moških udov še polovica ni bila na gori; mislim pa, ako se tovarišice ne boje strmine in krasnega razgleda z Oljke, da bi se ga tudi naši „komodni“ tovariši ne smeli bati!

Ali se bo torej kdo čudil, ako mi je pri pogledu na dva tovariša in dve tovarišici iz primeroma, jako oddaljenih Petrovč zaprlo za poldrugo minuto sapo in sem moral samega začudenja takoj sestiti? Ko mi je nekoliko odleglo, sem si pogledal goste, ki s svojim prihodom bijejo v obraz modernim in novodobnim načelom kolegialnosti in stanovskega združnega življenja; toda kakor neverni Tomaž sem se hotel popolnoma prepričati in segel sem jim v roke. Zdaj sem bil še le uverjen, da so to gosp. Kranje in Mithans in gđ. Ježovnik in — šmentana para! — druga gospodična mi naj oprost, da sem pozabil njeno ime. Saj obljubim, da bom prihodnjik bolj pazljiv!

Ko smo se nekoliko izsopli, in nekoliko ogladili zaradi napora celo hrapava grla in si naperili želodeček, je gospod predsednik Koropec — tega smo si tudi takrat vzeli iz previdnosti s seboj — otvoril sejo. Pozdravil je došle ude in sosebno goste, povedal nam dnevni red današnjega zborovanja in prosil tovariša Ledenika, da je prečital zapisnik zadnjega zborovanja, kar je tudi storil s prav vidnim veseljem. Nato je predsednik prečital resolucijo zaradi organizacije vsega avstr. učiteljstva, ki zahteva izpopolnitev § 55. drž. šol. zak. glede učiteljskih plač, in sicer pod pogojem, da prispeva tudi država. Na predlog tov. Webra se je obravnavala ta točka takoj danes, ker pač nikakor ni sod lo v tako kratkem času sklicati zopetnega zborovanja; umevno je, da se je resolucija sprejela. Tov. Košutnik je predaval o „praktičnem slovniškem pouku v ljudski šoli“; izrazil se je v tem smislu, da se mora slovnica vendar nekoliko bolje upoštevati, kakor se upošteva tuintam, a da bi se naj izvajal slovniški pouk na kolikor mogoče praktični podlagi.

Za delegata v Radovljico pojde tov. Košutnik in pogojno tudi gđ. Fister in Valenčič; delegatom za dunajsko zborovanje zastopnikov vseh avstrijskih učiteljskih društev pa je bil izvoljen tov. Koropec.

Po dovršenem zborovanju smo še precej časa sedeli v veseli družbi in na tem mestu mi je pohvalno omeniti gospe Kocuvan in Zoek in tov. Lukman, katere so imele zase svoje zborovanje v kuhinji in nam preskrbele obed. Ni se čuditi, ako

smo v veseli družbi pozabili boga Pluvija, ki baje nikoli ni naklonjen izletnikom in nas je prav nepošteno podil po strmini navzdol. Res — škodo smo imeli mi, a zasmeh je ostal njemu! Mogoče nam bo pri prihodnji enaki priliki bolj naklonjen.

Politiški pregled.

* **Saniranje deželnih financ.** Dne 27. junija je začel državni zbor razpravo o Gessmanovem predlogu glede saniranja deželnih financ. Govoril je tudi napredni poslanec Hribar v slovenskem in nemškem jeziku, ter stvarno razpravljal o tem predlogu. — Nemški listi označujejo njegov govor z „ein beachtenswerter Vorschlag“. Hribar je dejal, da imajo rastoči deficiti dežel svoj glavni vzrok v izdatkih za ljudsko šolstvo. Kaže se, da se bavi vlada z mislijo, plačevati gotove dohodke deželam, da pokrijejo stroške za ljudsko šolstvo. To bi bila le polovica pomoči, ker še vedno nismo prišli do vrhunca izdatkov za ljudsko šolstvo, ker bodo ti izdatki vedno rasli in danes še ne moremo vedeti, kdaj se ustavi to naraščanje. Zato je brezpogojno potrebno, da prevzame država plačevanje učiteljstva. Tako bi se najprej odpravila beda učiteljstva. Želja celokupnega avstrijskega učiteljstva je, da bi bilo plačano tako kakor uradništvo 4 najnižjih razredov. Ako prevzame država plačevanje učiteljstva, bi bijo morda mogoče, da pokrijejo deželni fondi stvarne šolske potrebščine. Končno se je izrekel poslanec Hribar tudi za splošno in enako volilno pravico za deželne zборе. — Častni član „Zaveze“, posl. Hribar, je bil torej prvi, ki je izpregovoril v novem parlamentu resno in pametno besedo o našem gmotnem vprašanju. — V gosposki zbornici je stavil dr. Eppinger predlog, v katerem pozivlja vlado, naj takoj vse potrebno ukrene, da se sanirajo deželne finance. — Vkljub „Slovenčevim“ in „Domoljubovim“ grožnjam in revolverjem se torej vendarle bliža rešitev. Zato nam ni bilo treba izpreminjati — značaja in mišljenja!

* **Avstrijska poslanska zbornica** je izvolila predsedništvo. Predsednikom je bil izvoljen krščanski sociallec dr. Weisskirchner, prvim podpredsednikom Čeh dr. Začek, drugim podpredsednikom Poljak Starczyński. — Novi predsednik zbornice, dr. Rihard Weisskirchner, je rojen leta 1861. na Dunaju. Od rane mladosti pripada krščansko-socialni stranki. Njegov oče je bil Luegerjev učitelj, zato je šel ta vedno sedanjemu predsedniku na roko. Ko je leta 1883. izvršil pravne nauke, je bil sprejet k dunajskemu magistratu ter je leta 1903. postal magistratni ravnatelj. Leta 1900. je bil izvoljen državnim poslancem. — Dr. Ivan Začek je bil podpredsednik v bivši zbornici. Rodil se je leta 1849. Ko je izvršil pravne nauke je postal leta 1880. odvetnik v Olomucu. Najprej je bil Staročeh, pozneje pa je prešel med Mladočehe, — Prof. dr. Stanislav vitez Starczyński je star parlamentarec. Državni poslanec je bil od leta 1884. do 1890., a leta 1901. je prišel zopet v zbornico kakor zastopnik gališkega veleposvestva. On je profesor na levovskem vseučilišču. Sedaj mu je 54 let.

* **Pavšali avstrijskih državnih poslancev.** Vlada namerava, kakor javljajo z Dunaja, predložiti zbornici zakonski načrt, da se dosedanje dijete (20 K na dan) avstrijskih poslancev premene v stalne letne prejemke. Državni poslanec bi dobival na leto z vozninami 7000 K.

* **Stranke v novi državni zbornici.** Nova zbornica šteje sedaj štirideset strank. Socialni demokratje so računani kakor enotna, skupna stranka. Največ strank je med Nemci (10, med Čehi (9) in med Poljaki (8). Divjaki niso všteti v te stranke.

* **Socialni demokrat o cesarju.** Zakaj so se tudi socialni demokrati udeležili prestolnega govora, nam pripoveduje socialni demokrat Seliger na shodu v Čeških Toplicah: „Na Nemškem se socialni demokrati oddaljujejo enakim slavnostim. To delajo demonstrativno, da bi s tem pokazali, da nikakor ne mislijo delati za zblizanje med vladarjem in socialno demokracijo. To dosledno stališče nemških sodrugov moramo mi avstrijski socialni demokratje le odobravati, zakaj tam ni krona zamudila nobene priložnosti, da ne bi dala izraza najostrejšemu odporu proti socialni demokraciji. — Avstrijska socialna demokracija pa dela ravno narobe, zakaj nekaka demonstracija bi bila najne-

ugodnejša pri tej priložnosti, ko je poražena velemoč birokracije in nastopa pravo ljudsko zastopstvo. Torej ne velja odločilni moment nemških socialnih demokratov tudi za nas. Javno moramo celo proglasiti, da je zavzela krona v boju za splošno in enako volilno pravico naravnost občudovanja vredno stališče. Priznati moramo, da je ostal cesar v tem boju trden in neomahljiv, in zato nam je postala oseba cesarjeva tudi simpatična.“

* **Mirovna konferenca v Haagu.** Delegat Zedinjenih držav je izročil predsedniku mirovne konference v Haagu, Nelidovu, pismo svoje države, da si pridržuje pravico, predložiti prvi komisiji vprašanje o nasilnem iztirjavanju javnih dolgov. Nelidov je izjavil, da je tak predlog dopusten. Tudi angleški delegat si je pridržal, staviti pozneje predloge. Ameriški general Porter si je pridržal pravico, predlagati pozneje omejitve oboroževanja, ako se pokaže za to potreba. Nemčija je predlagala ustanovitev mednarodnega apelacijskega sodišča za mirovne zadeve. Ta predlog podpirajo tudi norveški delegatje.

* **Hrvaški ban grof Pejačević** ni odobral postopanje ogrske vlade v znanem vprašanju službenega jezika na hrvaških železnicah, za katerega bijejo hrvaški poslanci v ogrskem državnem zboru dolgotrajen in vroč boj. Zaraditega je dal svojo demisijo, ki jo je cesar tudi sprejel. Njegov naslednik je že imenovan: to je ljuti madjaron, predsednik banskega sodišča v Zagrebu, Rakodeczay. On je bil najzvestejši pomočnik bivšega bana Khuena, njegovo ime je spojeno z nasilnim preganjanjem onih časnikov ki so se borili proti Khuenu. Kako misli ta ban o kmetu, kaže dogodbica, ki jo pripoveduje „Pokret“: Bil je obsojen na 3 dni zapora, ker je imenoval nekega kmeta osla, a se je izgovarjal pred sodnijo, da to pač ni žaljenje, ker v Zagorju imenujejo kmeta splošno tako. „Pokret“ piše k njegovemu imenovanju: „Sovraštvo in preziranje ga bo pozdravilo, sovraštvo in prezir ga bo tudi spremljalo, kadar odide kakor prednik njegov — Khuen.“

* **Protidinastiško gibanje na Portugalskem** se čim dalje bolj razširja, kakor javljajo iz Londona, odkoder se je pravzaprav to gibanje pričelo in se sedaj podpira z angleškim denarjem. Ako odstavijo sedanjega kralja, postane Portugalska baje republika.

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ so darovali: Ljubljanski učiteljski abiturijenti 403 K s pripomnjo: „Prvo darilce, zložili izprašani učiteljski kandidati na svojem komerzu s prošnjo, da jih starejši njih kolegi sprejmo v svojo sredo.“ (Prav veseli smo Vas, mladi naši prijatelji in tovariši. Z odprtimi rokami in odkritim srcem Vas dragevolje sprejmemo v svojo napredno učiteljsko zvezo ter Vam kličemo: Dobrodošli! Le radi in pogosto zahajajte v našo družbo. Pri nas je doma odkritosrečno veselje, a v dneh žalosti in trpljenja boste pa dobili edino v družbi svojih naprednih kolegov podporo, tolažbo in uteho. Pristopite vsi k dotičnemu okrajnemu učiteljskemu društvu, kjer boste službovali in se udeležujte učiteljskih zborovanj. Letos Vas vabimo k skupščini naše „Zaveze“, ki bo dne 17. in 18. avgusta v Badovljici. Podpirajte pridno našo organizacijo, ki v njej reprezentujemo veliko moč. Podpirajte tudi duševno in kolikor mogoče tudi gmotno naše štiri liste, posebno „Učiteljskega Tovariša“, ki mora biti vsakomur izmed nas „vademecum“. Živili!) — G. Valentin Jerše, kaplan v Škočjanu pri Mokronogu, 10 K; č. ga. Lina Pin, nadučiteljova vdova v Dol. Logatecu, namesto venca umrlemu bratranecu, g. Franu Werliju v Cerknici 5 K; tov. Ed. Bohinec, nadučitelj, nabral v veseli družbi v Cerkljah na Dolenjskem 6 K; Učiteljsko društvo za sezanski okraj tretji rok na račun pokroviteljine 50 K; vesela družba v Marstoveu 1 K; vesela družba v Velesovem 120 K; g. Alojzij Kraje iz Grahovega pri Cerknici 10 K namesto venca na grob rajnemu prijatelju Franu Werliju iz Cerknice. Živili učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Učiteljstvo in parlament. „Narodna Prosvjeta“, ki izhaja v Pulju pod spretnim urejevanjem g. Ernesta Jelušiča, objavlja v zadnji svoji številki naš uvodnik iz 24. štev. „Učiteljstvo in parlament“.

Odlikovanje. Za 40 letno zvesto službovanje so dobili častne svetinje: šolski nadzornik Franc Uršič, učitelj Franc Waišl, oba v Istri in nadučitelj Franc Sternad v Črničah pri Gorici.

Narodne pesmi, ki jih je zbral in uredil znani pevski mojster Janko Žirovnik za šolsko mladino, so bile vsprejete od slovenske javnosti z veliko pohvalo, zakaj vsi listi so polni hvale o tej krasni zbirki, ki bo res kar najbolje služila naši mladini. Zato pa v bodočnosti sme biti na Slovenskem nobenega učenca in učenke, ki bi ne imel, oziroma ne imela te krasne zbirke. Cena zvezku je samo 20 h brez poštne, poština pa znaša za 1 izvod 3 h; za 2 izvoda 5 h; za 3 do 9 izvodov 10 h; za 9 do 13 izvodov 20 h; za 13 do 30 izvodov 30; za 30 do 100 izvodov pa 50 h. Na slovenskem učiteljstvu je zdaj, da se zbirka čim preje razpeča na korist učiteljskemu konviktu. Natisnilo se je teh pesmic 20.000 izvodov in se dobivajo v „Učiteljski tiskarni“.

Žirovnikove „Narodne pesmi“ za šolsko mladino naj se naročajo v „Učiteljski tiskarni“. Pri vsakem naročilu naj se ozira tudi na poštino.

Okrajna učiteljska skupščina za kočevski okraj se vrši dne 15. julija t. l. v Sodražici. Pričetek ob 9. dopoldne. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu poročilo: a) o biološki metodi pri prirodopisnem pouku, predava g. prof. Iv. Macher; b) podrobni učni načrt za višjo skupino enorazrednic, oziroma 3. in 4. razred štirirazrednic, glavni poročevalec Št. Primožič; c) kako si ustvari in ohrani učitelj potrebno avtoriteto pri šolski mladini in občinstvu z ozirom na današnje socialne razmere? (Glavni poročevalec se določi pri skupščini.)

Umrla je dne 17. junija v Celju gospa Ana Supanek, soproga upokojenega nadučitelja ter mati c. kr. okrajnega šolskega nadzornika Jos. Supaneka, v 75. letu svoje dobe. Rajnka je bila vzorna mati in gospodinja. Blag ji spomin!

Osrednji odbor za S. Gregorčičev spomenik v Gorici je sklenil v svoji zadnji seji dne 10. junija 1907, da postavi na grob pokojnega pesnika preprost, a umetniški kamen. Glede na znane pesnikove intencije in na nabrano vsoto se je določilo, da se izda v to svrhu največ 3000 kron (s prevozom in postavljanjem vred. — Odbor vabi slovenske umetnike, da mu pošljejo do konca septembra tekočega leta primerne načrte (skice) nagrobnika s preudarkom. Osnutki se na željo vrnejo, a ne honorirajo.

Češki pesnik Svatopluk Čech je bil tudi določen za novega člana gosposke zbornice, a je to čast odločno odklonil.

Higijensko razstavo so otvorili v Levovu. Obenem bo tam kongres naravoslovcev in zdravnikov.

Za javno čitalnico v Berlinu je daroval ameriški milijonar Carnegie en milijon dolarjev.

„Domače ognjišče“ se je zaradi nujnejšega posla v tiskarni za nekaj dni zakasnilo, kar naj nam p. n. naročniki blagovolijo oprostiti.

Iz sežanskega okraja nam poročajo: V našem okraju se je povsod dne 28. junija zaključilo šolsko leto 1906/7. Šolska mladina je dobila šolska izvestja, odhodnice in odpustnice. Tiskanih šolskih poročil ni bilo. Čudno je, da naš okrajni šolski svet še dve leti ne izdaja več tiskanega šolskega poročila, kakor je bil vedno običaj. Naj bi se taka poročila zopet uvedla! Okrajni šolski svet za goriško okolico izdaja vsako leto lepo tiskano šolsko poročilo, kar nam kaže lep napredek tamošnjega šolstva. — V 4. in 6. štev. letošnjega „Popotnika“ je tovariš Leban, nadučitelj v Komnu, primerno ocenil šolsko poročilo goriškega okraja. Vivat sequens! Šolske počitnice trajajo dva meseca. Novo šolsko leto se prične 2. septembra 1907.

Uradna učiteljska skupščina za sežanski okraj se je vršila dne 26. junija t. l. v Sežani. Udeležil se je tudi gospod predsednik c. kr. okrajnega šolskega sveta gosp. c. kr. okrajni glavar Anton Rebek. Predsednik, c. kr. okr. šol. nadzornik g. M. Kante, otvori skupščino ob 9 $\frac{1}{2}$. uri, pozdravljajoč

navzoče in učiteljstvu vdanega g. glavarja. — Zapisnikarjema sta bila izvoljena tov. Kenda (Tomaj) in Modic (Gabrovica). Gospod predsednik imenuje svojim namestnikom tov. Lebana (Komen) ter konstatira navzočnost vsega učiteljstva, izvzemši enega. Nato poda svoje opazke, nabrane pri nadzorovanju šol, ter z zadovoljstvom omenja, da je večina učiteljstva dosegla prav dobre uspehe. Omenja potem svoje opazke glede posameznih učnih predmetov, glede šolskega obiska, glede vzgoje itd. Sledil je potem referat g. A. Macarola (Gorenjsko): „O koristi in pomenu roditeljskih večerov“. Po kratki debati se je sprejel predlog, naj bi se tudi pri nas uvedli takoimenovani roditeljski večeri. Glede roditeljskih večerov je že mnogo pisal g. nadzornik Pribil v „Popotniku“ l. 1906., in l. 1904. je izdal g. I. Drescher knjigo: „Elternabend.“*) — Drescher je ljudsko-šolski ravnatelj v Gradcu in znamenit šolnik. Glavne točke, na katere se gosp. Pribil opira, priporočajoč roditeljske večere, so znane. G. Drescher pravi, da naj se učiteljstvo pri uvedbi roditeljskih večerov ozira na sledeče točke: 1. Držimo se mere („Man halte Maß“). Enkrat v letu zadostuje imeti roditeljski večer. 2. Snov naj bo duhu časa primerna. 3. Učiteljstvo naj taktno postopa, da ne žali pri predavanju roditeljev. 4. Predsednik roditeljskega večera naj bo na večrazrednici šolski voditelj. 5. Naj se pri roditeljskem večeru govori le o tem, kar je vez med domom in šolo. 6. Roditeljski večeri naj se goje le tam, kjer živi učiteljstvo v slogi z narodom. — 7. Otroci ne smejo biti navzoči. 8. Podavatelj naj govori primerno in preprosto. — Ako se bodo te točke uvaževale, bodo roditeljski večeri rodili mnogo dobrega sadu. — Gospod predsednik se je g. referentu zahvalil za lep referat in dobro bi bilo, da ga priobči v „Popotniku“. Tov. Bono (Divaja) je na to čital svoj referat: „Popravljanje pismenih nalog.“ — Debata, ki se je pri tej točki uvela, je bila živahna. Šlo je za to: ali naj se nalagajo pismene domače naloge — ali ne. Debata se je vrtela pro in contra. Obveljalo je, da, ako se mladini nalagajo domače pismene naloge, naj se tudi od učiteljstva popravljajo. Glede poprave nalog bi jaz priporočal učiteljstvu Hans Trunkovo knjigo: „Zur Hebung des deutschen Sprachunterrichtes.“ Beobachtungen und Anregungen.***) Kar velja za „deutschen“, velja tudi za „slovenischen Sprachunterricht“. — Hans Trunk je znamenit pedagoški pisatelj in okr. šolski nadzornik štajerski — Poročal je potem tov. Ravbar (Zgonik) o „vzornem pravilniku za osnovo šolskih hranilnic“. — Sprejel se je predlog, da se naprosi c. kr. deželni šolski svet, da se smejo v naših šolah osnovati šolske hranilnice. Točka: „Obči vzorni notranji šolski red za ljudske šole v zmislu § 86. šol. in uč. reda“ je izostal in naložilo se je stalnemu odboru, da predlaga to točko za bodočo okrajno učiteljsko konferenco. Glede tega sem jaz tega nazora, naj bi to točko obravnavale vse okrajne učiteljske konference na Goriškem in na podlagi teh naj bi deželni šolski svet — morda po zaslišanju deželne učiteljske skupščine — izdal enak tiskan šolski red za vse ljudske šole na Goriškem. — Ta učni red naj bi se šolski mladini v začetku vsakega šolskega leta prečital in pribil poleg urnika na šolsko steno, kakor to tudi šolski zakon zahteva. Prečitala je potem gdč. Cazafura (Sežana) „podrobni učni načrt za ženska ročna dela“ za petrazrednice in štirirazrednice in gdč. Katnik (Nabrežina) za druge manjrazrednice. — Predlogi so se sprejeli. Omeniti moram, da imajo naše šole že več let tudi podroben učni načrt za ženska ročna dela. Praksa je pa dokazala, da so potrebne nekatere izpremembe, katerim se je ugodilo. — G. predsednik se je nato vsem referentom zahvalil za referate in za njih trud pri sestavljenju referatov. — Sledili so nato „poročilo knjižničnega odbora“, „volitev stalnega in knjižničnega odbora“. — Prvo se je vzelo na znanje. (Poročala tov. Berginec in gdč. Cazafura — Sežana), a drugo — stalni in knjižnični odbor — ostaneta stara. — Končna točka dnevnega reda je bila: „Nasveti“, katerih pa ni bilo. — G. predsednik se zahvali potem vsem za trud in vztrajnost pri konferenci. — Podali smo se v Mahorčičevo gostilnico, kjer smo imeli skupni obed. — Omeniti moram, da se je pri skupščini prav živahno debatiralo. Debate so se udeležili poleg g. predsednika tovariš

*) Knjiga stane vezana 3 K in se dobi pri „Pichlers Witwe“ na Dunaju, V., Margaretenplatz 2.

**) Dobi se pri „Pichlers Witwe“ na Dunaju in stane 2 K 40 v.

Mervič, Hreščak, Kosovel, Leban, Tomšič Fr., Alb. Štrekelj, Berginec, Gruntar, Ant. Macarol in gđe. Cazafura.

Starosta.

Še se gode čudeži! V 25. šte. „Domoljuba“ čitamo zopet več nesramnih napadov na učiteljstvo (tako n. pr. na tovariša Črnagoja in Petriča z Rudnika). „Domoljub“ je zvest svojemu načelu! Toda koliko je bilo naše začudenje, ko smo čitali v isti številki te-le prijazne besede iz litijskega okraja: „Učitelji, pozor! Pri okrajni sodnji v Litiji je bil pred kratkim obsojen neki učitelj vsled izpovedbe nekega šolskega dečka, češ, da ga je učitelj obdolžil tatvine, ga pretepaval in rekel, da so v hiši njegove matere sami tatje in ravbarji. Kot priča zaslišana je bila poleg dečka tudi neka šolska deklica, ki je pri sodnji isto trdila. Vkljub temu, da je učitelj odločno trdil, da je izpoved dečka in deklice neresnična, bil je učitelj obsojen. Pa kaj se zgodi? Dečka in deklico je začela peči vest, šla sta oba k učitelju, izpovedala, da sta oba lagala pri sodnji in jokaje prosila odpuščanja. Kaj ne, čudna taka sodba, da se vse verjame lažnjivim šolskim otrokom, učitelju pa prav nič! Na ta način se lahko spravijo vsi učitelji pod ključ. Zadosti je, da otroka, ako ga pri tatvini ali kaki drugi pregrehi zasačiš, malo posvariš, se komaj njegovih lic dotakneš, kakor škof pri birmi, stariši te gredo tožit, otrok se pri sodnji nalaže in ti si obsojen. Ako se bože tako postopalo proti vzgojiteljem mladine, potem naj se pa šole kar zapro. Sliši se, da je pritožba zoper isto obsodbo že vložena. Pričakuje se, da višje oblasti vendar ne bodo pustile, da bi se tako postopalo proti učiteljem, saj vendar nismo v nekdanjih Benetkah.“ — „Ali se gode čudeži?“ smo vzkliknili. „Domoljub“ zagovarja — učiteljstvo! Pa kdo je tisti nesrečni učitelj, ki toči nad njegovo bridko usodo „Domoljub“ krvave solze? Ta preganjani naš „kolega“ je fajmošter Dobnikar iz Janč, ki je obenem zasilni učitelj in ki je bil zaradi strupenega jezika obsojen na 200 K globe. Da bi ne spoznali „Domoljubove“ hinavščine, je ta pošteni list zamolčal fajmoštra in napravil iz njega — učitelja. Imenitno!

Dr. Jankoviču v Kozjem še enkrat v album! Čas kislih kumar nastopa, to dokazujejo tudi Jankovičevi popravki. Doktor, ne trudi se vendar oprati zamorca, ker opravljaš Sisyfovo delo in se predobro poznamo; solnce in tema se ne združita nikdar! — Pa k popravkom! Jankovičev ni res zamenjam z res je, da je v Imenem tako strupeno in nesramno napadal učiteljstvo, da je čutil za potrebno, braniti učiteljsko čast celo tamošnji domači župnik z medklicem: „Vsi učitelji vendar niso taki!“ Učitelj pa, ki je bil, žal, navzoč in na katerega se Jankovič izgovarja, ni imel poguma, braniti svoj stan. Sicer pa je učiteljstvo z njim že zdavno obračunilo, ker ga predobro pozna. Kak vetrnjak je in kako žalostno ulogo dotičnik igra. Res je nadalje, da je doktor v Podsredi toliko in tako zoprno kvasil o učiteljstvu, da je nekdo navzočih izpovedal besede: „Ko bi bil jaz učitelj, bil bi Jankoviču zalučal pest blata v njegova umazana usta!“ V Sedlarjevem pa je med drugimi izbruhi proti učiteljstvu tudi izustil, da on zato dela za Žurmana, ker je Žurman učiteljskom obljubil, da jim bo povišal plače itd. Tudi v Kozjem in povsod, koder je lazil ta naš „dostojni prijatelj in zagovornik“, je grdil in smešil učiteljski stan toliko, da bi bil zdavnaj že zaslužil za svoj pojim „dostojnosti“ primeren odgovor. — Tudi ti svečano zaprisezamo, da nam ti, doktore, ne boš podeljeval fevdov. S to vado je lovil posamezne učitelje v svoj brlog ter jim govoril; „Ako boste učitelji v tej volilni borbi z nami, dobite tudi vi kak deželno-zborski mandat“. Kako velikodušno! Prijatelj Jankovič, kadar napoči naš čas, tedaj ne bomo iskali niti tvoje niti tvojega bojevitnega generala milosti; tedaj si bo učiteljstvo iz lastne moči postavilo svojega kandidata — in do takrat veruj nam, doktor boš že davno med staro šaro! Kakor si ti „deloval“ v pravkar končanem boju za nas — hočemo tudi mi „delovati“ za tebe, in sicer v kratkem pri deželnozborski volitvi. — Torej, doktore, do svidenja pri Filipih!

Okrajna učiteljska skupščina v Gorici se je vršila dne 26. junija pod predsedništvom okr. šol. nadzornika Fr. Finšgerja v navzočnosti polnoštevilno zbranega učiteljstva. Konferenco so počastili z navzočnostjo H. grof Attems, c. kr. dvorni svetnik, kot predsednik c. kr. okr. šol. sveta, B. Grča, deželni poslanec, Št. Križnič, c. kr. ravnatelj žen.

učiteljšča, prof. dr. Ozwald in poročevalce o risanju prof. A. Gvaiz. H. grof Attems je presrečno pozdravil konferenco ter je pazljivo sledil dolгим, zanimivim razpravam ter s tem vnovič pokazal, kako pri sreju mu je ljudsko šolstvo. — Opazke c. kr. okr. šol. nadzornika so bile iskrene ter izrazi splošnega zadovoljstva s šolskim napredkom in vrlim učiteljstvom. Praktične učne slike iz risanja po prostejših metodah prof. A. Gvaiza so bile res praktične in zanimive ter so izzvale dolgo trajen plask v zahvalo. Izrazila se je prošnja, da bi se uvedli risarski tečaji. — Načrt enotnega šolskega reda je sestavil nadučitelj Iv. Zorn. Dopošlje se vsem šolam, da se bodo ravnale po njem ter si naredile za vsako šolo primeren izvleček. — Nadučitelj Jos. Urbančič je dokazal, da nerazdeljeni dopoldanski pouk ne odgovarja našim razmeram, ker imamo skoro povsod poldnevni pouk. — O šol. izletih je poročal učitelj Ant. Musič. — Poročilo komisije za okr. učit. knjižnico — po predsedniku naduč. Fr. Bajtu — je poudarjalo, da se poslužuje učiteljstvo premalo knjižnic ter priporoča večjo vneto. — Izmed predlogov naj omenimo posebej le ona naduč. Al. Urbančiča, ki priporoča pristop k Šolski in „Slov. Matici“ ter da bi se za vse šole naročil tudi časopis „Domače ognjišče“. — Redki so okraji, kjer vlada med učiteljstvom in okr. šol. nadzornikom in šol. oblastvom taka harmonija kakor v našem jako obširnem okraju. Zaraditega pa ni bila le navadna fraza, ampak izraz zaupanja in spoštovanja vsega učiteljstva zahvala staroste naduč. Tom. Juga predsedniku konferenec, c. kr. okr. šol. nadzorniku Fr. Finšgerju. Le zaupanje in naklonjenost rodi zaupanje in spoštovanje. — e —

Okrajno učiteljsko zborovanje za brežiški, kozjanski in sevniški okraj se je vršilo v Vidmu dne 22. junija. Predsedoval je okr. šol. nadzornik gospod Gustav Vodušek. V svojem poročilu je govoril najprej o zdravstvenih razmerah v šoli in o uradnih spisih. Z novim šolskim letom se uvedejo nove tiskovine, ki jih ima v zalogi knjigotržec Anton Umek v Brežicah. Na to je podajal nasvete za posamezne učne predmete. Njegovo poročilo, ki priča o svežosti vestnega in vedno napredujočega pedagoga, ne pa o zaduhlosti birokrata, se je sprejelo z navdušenim odobravanjem. — Izmed šolskih ukazov je znabiti zanimiv oni, ki pravi, da učitelji na večrazrednicah ne morejo zahtevati, da bi se razdelil med nje ostanek voznine, izplačane povodom okrajnih konferenc šolskemu voditelju, oziroma službeno najstarejšemu učitelju. — Obravnavale so se pa sledeče teme: a) „Kako naj goji učitelj za vzgojne uspehe prepotrebnih stik šole z domačo hišo s posebnim ozirom na tozadavne določbe dokončnega šolskega in učnega reda?“ Poročevalce Ivan Knapič je sestavil svoje na mnogih mestih prav žgoče in osoljeno poročilo tako dobro, da bi bilo pač škoda, ako ga ne bi obelodanil. b) „Metodiki novodobnega spisnega pouka, njih nauk in praktična poraba istega.“ Poročevalce V. Pulko je omenjal v svojem referatu najprej dose-danji način spisnega pouka, potem pa je navedel ideje reformatorjev. Iz poročila je razvidno, da se spisni pouk ne goji prav, ker se vaje preveč množajo in pripravljajo tako, da ne pridejo učenci nikoli do samodelavnosti in samostalnosti. Zato bo treba tudi v tem oziru precejšnje izpremembe, kakor se izvršuje tudi v risarskem pouku. c) „Naj se razdeljen pouk v naših šolah uvede ali ne?“ Poročevalce Ant. Eržen je nava-jal hibe in vrline takega pouka in ga priporočal. Tovariš Fr. Jamšek pa je govoril s tako živahnostjo in prepričevalnostjo proti takemu pouku, da je pridobil naposled vse na svojo stran in se je z vsemi proti nemu glasu odklonila uvedba nerazdeljenega pouka. Sicer pa učiteljstvo itak nima mnogo zaupanja v to kukavičje jajce. Privzel pa se je dostavek, naj bi se tudi po deželi uvedle obligatne vročinske počitnice, kakor velja to za mesto. — Volitve v stalne konferenčne odbore so bile v toliko zanimive, ker je učiteljstvo kozjanskega okraja dalo nekemu dose-danjemu odborniku nezaupnico s tem, da ga ni več volilo, ker je pri državnozborskih volitvah stal očitno na strani nasprotnikov šole in učiteljstva.

Zahtevajte „Učiteljskega Tovariša“ v vseh lokalih, kamor zahaja učiteljstvo!

Razgled po šolskem svetu.

— **Šole v prirodi.** V Parizu mislijo otvoriti šole v prirodi za jetične otroke. Kdaj li pridejo pri nas na to idejo?

— **Prva doktorica zagrebskega vseučilišča** je gospodična Milica pl. Bogdanovičeva. Bila je promovirana v soboto, 22. junija, doktorjem filozofije. Gospodična je dovršila v Zagrebu licej, naredila potem gimnazijsko maturo in bila naposled redna slušateljica. Njena doktorska dizertacija se glasi „Cesar Julijan apostat proti krščanstvu“.

— **Novi rektor dunajskega vseučilišča.** Rektorjem dunajskega vseučilišča za šolsko leto 1907—1908 je bil izvoljen redni javni profesor za histologijo, dvorni svetnik dr. Viktor Ebner pl. Rosenstein.

— **Doktor vseh štirih fakultet.** Profesor bogoslovja na berlinskem vseučilišču, glavni ravnatelj kraljeve biblioteke Adolf Harnack, ima doktorat bogoslovja, filozofije in medicine. Sedaj mu je vseučilišče v Glasgovi podelilo še doktorat juris, tako da je doktor vseh štirih fakultet.

Z gospodarskega polja.

Avstrijske državne železnice. Avstrijskih državnih železnic je bilo 1907. leta. 9276 km, leta 1906. jih je pa bilo 9031 km. Od 1. do 31. maja se je prepeljalo 5,111.100 oseb in 3,394.100 tonelat blaga. Za prevažanje oseb (z dotično prtljago) je železnica sprejela 6,918.100 K, za prevažanje blaga pa 18,539.500 K, skupno 25,457.600 K. Leta 1906. le 24.005.992. Od 1. januarja do 31. maja 1907. se je prepeljalo 20,310.300 oseb in 16,374.000 tonelat blaga. Za prevažanje oseb je železnica prejela 28,758.200 K, za prevažanje blaga 87,877.700 K. Skupni dohodek leta 1907. znaša 116,635.900 K, leta 1906. le 112,551.245 K.

— **Zadružna Zveza v Celju** je imela 13. t. m. v Mariboru svoj prvi občni zbor, odkar se je preosnovala v smislu revizijskega zakona iz l. 1903. Delokrog razteza se po vsi Sloveniji, Istri in Dalmaciji. Do konca l. 1906. je štela že 167 zadrug. — Zveza je član „Splošne Zveze kmetijskih zadrug na Dunaju“. — Udeležba je bila prav obilna. Pred zborovanjem so bila tri poučna predavanja o predmetih, ki so velevažni za naše posojilnice. — Zborovanje je vodil predsednik gospod Mihael V o š n j a k, oče slovenskega posojilništva. Udeležil se je zborovanja tudi njegov brat dr. Josip V o š n j a k, ki je pravzaprav dal prvi početek našemu posojilništvu. On je že l. 1871. priobčil v „Koledarčku“ družbe sv. Mohorja prva uzorna pravila za posojilnice, nakar se je ustanovila prva slov. posojilnica v Ljutomeru. L. 1873. je šele stopil v veljavo združni zakon. — Zborovanja se je udeležil tudi predsednik Avstrijske Zveze, baron S t ü r k g. — Obravnavali so se važni predmeti in sprožila znamenita vprašanja v korist slovenskega kmeta in posestnika.

— **Vinska letina na Vipavskem** utegne biti letos, soče po sedanjem zarodu, tako bogata, kakor je ni bilo od leta 1875. Trte imajo toliko zaroda, da bo ljudem primanjkovalo posode, ako vse dozori in ne pride kaka vremenska nezgoda.

— **Banka „Slavija“ v Pragi** izkazuje za 38. leto svojega delovanja v vsakem oziru znamenite uspehe. Tako je bilo v življenjskem oddelku leta 1906. podanih 7520 oglasil za kapital K 25,119.796 40, od katerih je bilo izgotovljenih 6345 polic za kapital K 21,237.136 40. V tem letu je izplačal zavod kapitalov zavarovanih za slučaj smrti in doživetja K 2,311.939 39, izven tega rent in penzije K 49.836 03. V vsi dobi svojega obstanka pa je izplačala „Slavija“ v vseh oddelkih K 91,936.993 73, poleg tega je pa kot vzajemni zavod razdelila do sedaj svojim članom čisti dobiček K 1,836.419 57; samo za minolo leto je iznašala izplačana dividenda K 229.526 36. — Veliki razvoj življenjskega oddelka je razviden posebno iz narasle zavarovalnine, katera je samo v letu 1906. dosegla impozantno vsoto K 5,026.140 83, poleg tega pa tudi iz rezervnih zakladov, ki izkazujejo K 31,575.788 25.

— **Kaj store kmetijske zadruge za malega obrtnika?** Kmetijske zadruge 1. donajajo kmetu več dohodkov in provzročajo manj stroškov, 2. oživljajo samozavest in vodijo k medsebojnemu zaupanju, 3. vplivajo, da se majhen posestnik

zaveda, kako veliko moč in veljavo ima, ako se združi s svojimi sotrpini, 4. delujejo za odpravo zavisti, sovraštva in nevošljivosti, 5. navajajo k varčevanju in k knjigovodstvu ter umnemu gcsposodarstvu, 6. izobražujejo kmete, vzgojujejo in uče jih mladino vzgojevati, 7. pripomorejo k cenejšemu nakupu in dražji prodaji ter množe blaginjo, 8. varujejo kmete pred izkoriščevanjem, 9. preskrbujejo kredit in cen obraten kapital, 10. ustvarjajo s tem neodvisnost, svobodo in blaginjo kmetijskega stanu ter donajajo plačilo za trudapolno, težavno delo, ki si ga kmet zasluži; to pa le tedaj, če je vodstvo zadruge v dobrih rokah in so združniki složni.

— **Nove hranilnice za otroke.** V Novem Jorku je izumel neki Američan novo vrsto hranilnic za otroke. Hranilnica je navadne velikosti, kakor se jih dobiva v prodajalnicah od K 1.20 do K 5. Izumitelj pa je vtaknil v hranilnico malo uro, ki se navije, kakorhitro se dene v hranilnico komad 50 stotink, ki je zanj napravljena odprtina. Ura gre 24 ur. Če se hoče torej, da gre ura redno, se mora vsak dan vložiti v to hranilnico ali škrinjico 50 stotink ali 10 cent. ameriškega denarja. Tako se prihrani vsak teden 70 cent. ali v naši vrednosti K 3.50. Take hranilnice se prodajajo v velikem številu. Prav bi bilo, da bi se uvedle tudi pri nas.

— **Velikanska živinoreja v Združenih državah.** Naravnost neverjetne so velikanske številke, ki govore o živinoreji v Združenih državah. Tamkaj so imeli leta 1906. živine, in sicer: kopitarjev (konj, oslov in mul) 22 milijonov, rogate živine 66,862,000 ovac in koz 52,503.000, svinj 52,103.000.

— **Izseljevanje v Ameriko.** Iz Novega Jorka poročajo, da je radi novega davka za izseljence, ki stopi v veljavo dne 1. julija t. l., število naseljencev silno naraslo. Meseca aprila se je v samem Novem Jorku naselilo 140.000 oseb, a maja pa gotovo 150.000 — Na 7. maja je dospelo 15.000 izseljencev.

— **Velika lakota na Bolgarskem.** Vsi bolgarski listi ponovno napovedujejo veliko lakoto, ki čaka Bolgarsko to leto. Vse žetve so zaradi mraza in snega, ki je nedavno zapal, povsem pozeble in uničene, in ono malo, kar je še preostalo, povene od vročine in suše, ki vlada že dvajset dni.

Raznoterosti.

× **Črna gora** obsega 9475 štirj. kilometrov in šteje okolo 250.000 prebivalcev. V začetku 17. stoletja je obsegala Črna gora komaj nekaj več kakor katunsko nahijo, to je tisto najvišje kraško pradomovino črnogorskih pastirjev okolo njegškega polja v obsegu komaj 1000 štirjaskih kilometrov. Tukaj je bilo vsekdar zadnje zatorišče borilcev za svobodo Črnogorcev.

× **Časnikarstvo v Bolgariji.** V Bolgarski izhaja okolo sto listov, tako da pride na 45.000 prebivalcev en list. Srbi stoje v tem pogledu mnogo bolje, toda na Ruskem pride en časnik na 276.000 prebivalcev. V tem pogledu so Rusi zaostali daleč za Bolgari.

× **Nabiranje oranžnih lupin.** Poljaki nabirajo v korist svoje narodne šolske družbe oranžne lupine, ki jih potem prodajajo za primerno uporabo. Tekom štirih mesecev je imela družba od tega 666 kron čistega dobička.

× **Luteransko gibanje v Avstriji.** Leta 1906. je prestopilo v Avstriji k luteranstvu 4364 oseb. Od teh jih je 3905 prešlo naravnost iz rimsko-katoliške cerkve deloma na avgsburško, deloma na helvetsko veroizpovedanje. 459 jih je prestopilo iz drugih ver, največ iz židovske. Od leta 1898. naprej je glasom uradnih podatkov prestopilo k luteranstvu 42.395 oseb. Od časa reformacije je to največje število prestopa k luteranstvu v Evropi.

× **Stoletnico Garibaldijevega rojstva** so slavili Italijani dne 4. julija t. l. Josip Garibaldi se je rodil v Nici dne 4. julija 1807.

× **Svetovna razstava v Parizu.** Parlamentarna komisija za trgovino in industrijo je imela te dni svojo sejo. O tej priliki so govorili o novi svetovni razstavi v Parizu. Komisija se je odločila za razstavo ter je na predlog člana Corneta sklenila, da se pozove vlada glede določitve časa in obsega razstave.

× **Židje na Ogrskem.** V Evropi je leta 1890. živelo 4,349.739 Židov, od teh jih je bilo na Ogrskem 725.222, to

je šesti del vseh evropskih Židov. Na Ogrskem so leta 1850. na vsakih 100 prebivalcev prišli komaj trije Židje. Leta 1869. po štirje, a leta 1900 po pet. Od leta 1850, ko jih je bilo 368.525, je naraslo število na 826.222. Tretjina ogrskih Židov živi po svobodnih kraljevskih mestih; v sami Budimpešti so jih leta 1900 našli 167.974, kar pomenja, da je tamkaj vsak četrti prebivalec Žid.

× **Papir iz lesa** je izumil neki Nемеc imenom Keller, sin nekega tkalca, ki je že leta 1895. izdelal pravi papir, ki je bil narejen iz dveh delov lesa in enega dela cunj in ki je tedaj služil za tiskanje nekega nemškega lista. Kakor mnogi drugi, ni tudi Keller imel od te svoje iznajdbe nobene koristi, umrl je kakor siromak, ko so papir iz drv rabili že za tiskanje vseh večjih svetovnih listov.

× **Serum proti otrpenju tilnika.** Iz Berlina poročajo: Neki grenadir tukajšnje posadke je hudo oboel za otrpenjem tilnika. Zdravniki so sklenili, da uporabijo proti tej bolezni neki novi serum, ki sta ga odkrila profesorja Kolle in Wassermann v zavodu za nalezljive bolezni. Vojaku so dali tri injekcije tega seruma in to vsak tretji dan po eno, in vojak je popolnoma ozdravel ter se vrnil k svoji četi.

× **Bosna in Hercegovina** ima okolo 1.700.000 prebivalcev. Od teh je 400.000 katolikov, 700.000 pravoslavnikov in 600.000 mohamedancev.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

St. 814. Kranjsko. (90) 1

V litjskem okraju se razpisuje s tem na enorazrednici v Šavi učiteljska služba v stalno, oziroma začasno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 28. julija 1907.

Prosilci za stalno nameščenje, ki v kranjski javni službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo. Opomni se vendar, da se bo moral novi učitelj do otvoritve novega šolskega poslopja, ki se bo izvršilo čez 2 leti, zadovoljiti s stanovanjem v v najem vzeti hiši.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiji, dne 28. junija 1907.

Članom društva „Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks“

se naznanja, da se vrši letošnje glavno zborovanje sredi septembra v Gradeu. Z ozirom na § 11, c 2 društvenih pravil se opozarja, da je morebitne predloge ali želje, ki naj pridejo v razgovor, predložiti odboru najpozneje do konca julija, da jih postavi na dnevni red. Dopisi, ki pridejo pozneje, se ne morejo upoštevati.

Gaishorn, dne 20. junija 1907. ODBOR.

Zahvala.

Podpisano šol. vod. enorazredne ljud. šole se najtopleje zahvaljuje vsem gg. darovalcem in darovalkam, ki so prispevali gmotno k lepemu mladinskemu izletu, ki ga je priredilo s šol. mladino dne 21. t. m. po gorenjski Svici, t. j. pešizlet v Radovno-Blejski grad in na divni otok Blejskega jezera pod vodstvom podpisane.

Šol. vodstvo Lesce (Gorenjsko), 25. junija 1907.

J. Šemrl, šol. vodja.

Poskusite
in priporočite
≡ izdelke ≡
Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

(19) 24

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca vel. travna 1907 K 58.434.44

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštinih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Pekovski vajenec

sprejme se pri (85) 5—2

Albinu Hauptmanu na Jesenicah (Gorenjsko).

Pogoji po dogovoru. — Od gg. učiteljev priporočeni imajo prednost. —

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v PRAGI

zavaruje v življenjskih oddelkih: na slučaj doživljenja in smrti, doto otrokom, dohodke in pokojnine, ter dovoljuje uradnikom, častnikom, profesorjem, učiteljem in vpokojencem posojila proti prenotaciji na služnini, pokojnini, ženitveni kaveji itd., in v požarnem oddelku: proti škodam po požaru.

Zavarovani kapital	K 1053.737.339.88
Zavarovalnine	8.090.621.62
Izplačane škode in kapitali l. 1905	4.361.283.89
Rezervne in poroštvene zaloge	34.791.584.99
Pokojninski zalogi (uradniška in zastopniška)	2.188.391.24
Premoženje, naloženo v vrednostnih papirjih, posestvih, posojilih na posestva	34.087.781.48
Izplačana dividenda členom življenjskih oddelkov l. 1905	206.296.40
V vsem pa doslej	1.606.893.21
V letu 1905 se je premoženje pomnožilo za	3.004.509.80
V 37 letni dobi svojega obstanka izplačala je banka „Slavija“ svojim členom odd. I—V. za škode in nagrade	87.176.383.75

Vsa pojasnila daje

Generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani,

Gosposke ulice št. 12.

Ustanovljeno 1842.

Električna sila.

Telefon 154.

BRATA EBERL

(8) 52-27 tovarna oljnatih barv, laka in firneža
v Ljubljani, Miklošičeve ulice števil. 6

nasproti hotela „Union“

priporočata gg. šolskim vodjem in učiteljem v mestu in na deželi
njiju priznana najboljši, črni, medli

 lak za šolske table.

G. ČADEŽ

Mestni trg št. 14

(poleg stare g. Urbančeve trgovine)

priporoča v veliki izbi

klobuke, cilindre in čepice;

tudi raznovrstno (1) 52-27

moško perilo, kravate itd.

po zmernih cenah.

Za gg. učitelje 10% popusta!

Ustanovljeno leta 1832.

Lak za šolske table

črn in medel,

olje proti prahu

priznana najboljša

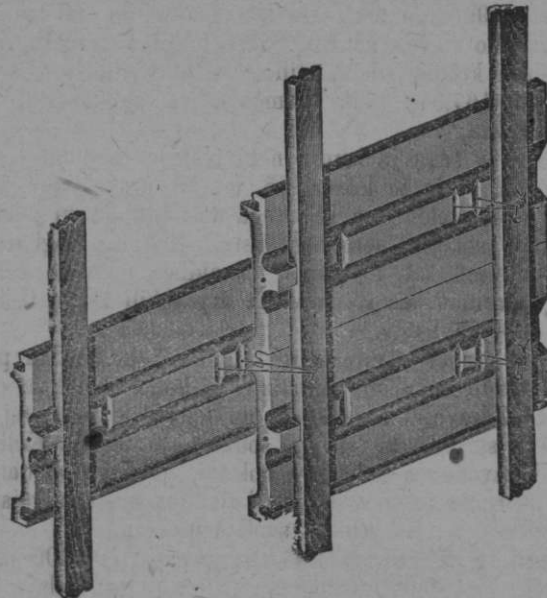
prodaja (16) 50-25

ADOLF HAUPTMANN

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka
in steklarskega kleja

v Ljubljani.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto.

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana

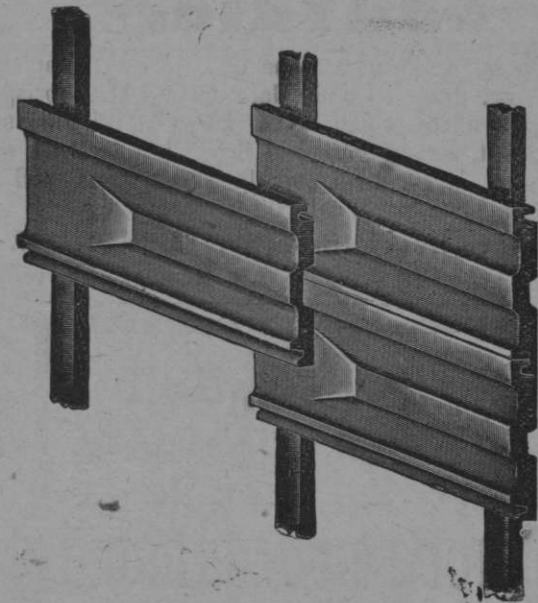
opekarna in zaloga peči

ponudijo vsako poljubno množino patentiranih

zarezanih strešnikov

Sistem „Marzola“ (Strangfalzriegel) Sistem „Marzola“

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno
kritje.

ki trpe po močnem vetru in burji.

(36) 30-19 Sprejmejo se zastopniki.

Vsak strešnik se zamore na late pribiti ali pa z žico privezati, kar je gotovo velike važnosti za kraje, ki trpejo po močnem vetru in burji.

Vzorce in prošpekte pošljemo na željo brezplačno. Takojšnja in najzanesljivejša postrežba.